

III.

WAT HELDEWIJS PREDIKTE. WAT DE SCHAPER VAN DEN PASTOOR GETUIGDE.

De geloovigen van de parochie Lapscheure zetten zich gemakkelijk op hun bank of op hun stoel, om naar 't sermoen van hun pastoor te luisteren.

Heldewijs zag er wat droefgeestig uit, iets wat met zijn gewoonte streed en de dorpelingen verwachtten met nieuwsgierigheid zijn leerrede.

Beminde Parochianen,

zoo klonk het teeder.

De priester poosde even en vervolgde toen :

— 'k Had u ook kunnen toespreken als Beminde broeders en zusters, want nietwaar, we zijn kinderen van één Vader, van Hem, die alles bestuurt en schikt, maar die ook van ons verwacht, dat wij Zijn wil volbrengen en naar Zijn woord zullen leven.

Ziet, vrienden, ge kunt kiezen tusschen twee wegen.

De eerste baan is breed, maar loopt uit op 't verderf.

't Is wat we noemen de baan van de wereld. Doch bedenkt, dat de wereld met al haar heerlijkheid vergaat.

Twijfelt ge er nog aan ? Blijkt dan rond in de streek waar ge woont en ge ziet er alom de bewijzen van.

Ge hebt dikwijls hooren spreken van de rijke en machtige koopstad Brugge. Nu moet ge op klaarlichten dag met een lantaarn zoeken en nog zult ge er geen koopman vinden. En Damme ? De huizen storten er ineem, elk jaar krimpt de stad in. Munnikenreede was eens een bloeiende stad. Welhaast zal ze geheel verdwenen zijn. Verdwenen is ook de voorspoed van Hoeke, waar eens een hospitaal voor zeelieden stond, maar dat nu nog minder dan Lapscheure is. En Sluis ? Ge moet ziende blind zijn, als ge er niet getroffen wordt door 't verval van haar voormalige grootheid. 't Gras in de straten, ledige pakhuizen en woningen, bouwvallen, slijk in de haven, zoodat er slechts met moeite een schip kan binnen geraken !

De wereld en al haar heerlijkheid gaat voorbij !

En vergadert gij schatten in de wereld, wel, de mot en de roest zullen ze verderven.

Vrienden, vergadert veel liever schatten in den hemel. En dat doet ge door Gods wil te volbrengen.

Wie den arme geeft, leent den Heer en vergadert dus een schat in den hemel.

Parochianen, ge weet dat ! 'k Heb het u zoo menigmaal verkondigd. Maar 't is of mijn stem in de woestijn klinkt ! Ooren bezit ge, maar ge hoort niet !

Ge denkt, dat ge vroom zijt, omdat ge uw kerkelijke plichten vervult. Voorwaar, dat is een goede gewoonte, maar er is nog meer noodig.

Ge zit hier neder... ge meent God te dienen... en uw broeders en zusters lijden gebrek.

Is 't geen schande voor God en de menschen, dat, terwijl er te Lapscheure zooveel rijkdom is, talrijke armen honger hebben, dat kindertjes schreien om brood !

Schudt uw hoofd niet, ik roep u toe, dat het wèl zoo is. Denkt niet bij u zelf, de pastoor overdrijft. Als die stem

in uw binnenste fluistert, luistert ge naar de inblazingen van den booze.

Ik zeg u, dat moeders weenen en vaders op de tanden knarsen omdat hun kroost schreit van honger en koude en zij, arme, beklagenswaardige ouders, geen hulp kunnen bieden.

Ziek zijn, een krank lichaam voortsleepen, verliezen lijden, 't is erg... maar erger is het, zijn kinderen te hooren kermen en klagen.

En nogmaals bind ik u op het hart, dat te Lapscheure kinderen kermen en klagen !

Maar gij, gij hoort het gejammer niet... want ge stopt uw ooren toe... en zoo ge het toch verneemt, mompelt ge : 't is van den honger niet !

Ja, parochianen, 't is wèl van honger en van koude ook... 't is van gebrek. En toch, er zijn schuren te Lapscheure die barsten van graan... er zijn kuipen boordevol vleesch... er is voedsel, er is overvloed.

Parochianen, kiest gij de baan van de wereld ? Zoo ja, ik beklaag u ! Ge zult vergaan met al uw schatten, met uw zilver en goud, want eenmaal staat ge met ledige handen voor uw God en Rechter !

Kiest ge de baan naar den hemel ? Zalig zijt ge, zalig, voor eeuwig gelukkig, want ge verzamelt een schat, waar de mot en de roest hem niet verderven kunnen !

St. Pieter wandelde eens over de aarde in de gestalte van een ouden, versleten bedelaar. Hij klopte 's avonds aan de deur van een groote boerenwoning.

— Wie is daar ? riep de baas van binnen.

— Een arme, ongelukkige man, die om een schuilplaats en wat spijs bidt.

— Ik doe niet open voor schooiers ! antwoordde de boer.

St. Pieter vervolgde zijn weg. Hij tikte aan een leemen hutje.

— Wie is daar ? vroeg de daglooner.

— Een arme, ongelukkige man, die om een schuilplaats en wat spijs bidt.

— Kom maar binnen, hernam de arbeider, de deur ontsluitend. 'k Bezit niet veel, maar wat ik heb, deel ik met u.

Jaren nadien stierf de rijke boer. Hij klopte aan de gouden hemelpoort.

St. Pieter vroeg :

— Wie is daar ?

De landman noemde zijn naam.

— 'k Herken u aan uw stem, hernam de goede heilige. Gij ontsloot niet voor schooiers. Ik mag niet ontsluiten voor hardvochtige en liefdelooze menschen.

En de boer bleef buiten.

Weinigen tijd later ging ook de daglooner den weg van alle vleesch en gelijk de landbouwer klopte hij aan de gouden hemelpoort.

— Wie is daar ? vroeg St. Pieter.

De arbeider noemde zijn naam.

— 'k Herken u aan uw stem, hernam de goede heilige. Gij ontsloot voor ongelukkigen. Ik moet ontsluiten — en 'k doe het gaarne — voor milddadige en liefdevolle menschen.

Parochianen, aldus eindigde Heldewijs zijn parabel, de boer had schatten verzameld op de wereld en de daglooner in den hemel.

Wiens voorbeeld volgt gij ?

Deze week zullen wij zien of Lapscheure vrome parochianen telt, en of ge hier in Gods huis zit als veinzaards of als ware Christenen. Alle armoede kan gelenigd worden, er is overvloed in ons dorp.

's Priesters eenvoudig, maar zoo ernstig woord maakte indruk. Wel schudden eenige gierige rijkaards het hoofd of haalden ze de logge schouders op, mompelend : de pastoor gelooft alles wat de luiaards hem op de mouw spelden. Maar velen openden hun beurs en weer werd in menige hut droefheid in vreugde, gekerm in gejuich veranderd.

Niet alleen Heldewijs' sermoen, maar ook zijn voorbeeld droeg vrucht. Immers 't feit, dat de geestelijke zijn ezel

verkocht had, bleef niet verborgen. En de reden van zijn besluit kon licht gegist worden. Bovendien, al drukte de priester zijn beschermelingen op het hart te zwijgen, menig dankbare geholpene kon niet nalaten den lof van zijn wel-doener te verkondigen.

— 't Is een zonderling, zei de schaper, die altijd in de vrije natuur verkeerde, slechts omgaande met Gods weersoorten, planten en kruiden, en daardoor een weinig filosoof geworden was; de dorpelingen vertelden zelfs dat hij 't gegons van de kerfdiertjes en 't gezang van de vogels verstond... 't Is een zonderling, zei de schaper, op Heldewijs doelend, maar braver, godvruchtiger man heb ik van mijn leven niet gekend. Nu zie ik wel weinig menschen, maar in mijn jeugd diende ik in de stad, daar krioelt het van volk, doch gasten gelijk onze pastoor zijn er raar, zeer raar.

En, na dit gezegd te hebben, keek de schaper de lucht in om te zien of er geen verandering in het weer zou komen.

HANS VAN HORENBEEK

De Pastoor van Lapscheure

L. OPDEBEEK
UITGEVER ❖ ❖ ANTWERPEN

HANS VAN HORENBEEK

MERKWAARDIG LEVEN

VAN

FRANCISCUS HELDEWIJS

PASTOOR VAN LAPSCHEURE

Pentekeningen van STAN VAN OFFEL
Kleuromslag van EDMOND VAN OFFEL

L. OPDEBEEK — UITGEVER — ANTWERPEN